

ГОСПОДАРСЬКО-ФІНАНСОВИЙ ДЕПАРТАМЕНТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ

ЗВІТ

про огляд витрат державного бюджету
у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і
національних меншин України в частині підвищення ефективності та
результативності використання ДЕСС бюджетних коштів
2023-2024 рр.

м. Київ
2025 рік

ЗМІСТ**I. Опис поточної інформації**

1.1	Обґрунтування цілі проведення огляду витрат.....	3
1.2	Основні засади державної політики у відповідній сфері.....	3 – 8
1.3	Обсяг та складові витрат державного бюджету у відповідній сфері.....	8 – 9
1.4	Рівень забезпечення потреб та задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп.....	9 – 13

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками.....

13 – 17

III. Варіанти досягнення цілі огляду витрат

3.1	Опис варіанта 1.....	17 – 18
3.2	Опис варіанта 2.....	18 – 19

IV. Порівняння варіантів.....

19

V. Окремі позиції членів робочої групи.....

20

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету

Підвищення ефективності та результативності використання ДЕСС бюджетних коштів

Розділ I. Опис поточної ситуації у сфері

1.1. Обґрунтування цілі проведення огляду витрат

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) зареєстрована як юридична особа 18.03.2020 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 503 «Про утворення Державної служби України з етнополітики та свободи совісті».

Основні завдання ДЕСС визначені Положенням про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 812.

Основними завданнями ДЕСС є:

- реалізація державної політики у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні;
- внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо формування державної політики у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні;
- впровадження євроінтеграційної політики у сфері свободи совісті, релігії та забезпечення прав національних меншин (спільнот) та корінних народів України.

З огляду на зазначене та з метою реалізації заходів визначених розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.04.2025 № 348-р «Про проведення у 2025 році оглядів витрат державного бюджету в окремих сферах» ДЕСС ініційовано проведення у 2025 році відповідного огляду витрат державного бюджету за кодом програмної класифікації видатків і кредитів 0413010 «Керівництво та управління у сфері етнополітики та свободи совісті» (далі – КПКВК 0413010).

1.2. Основні засади державної політики у відповідній сфері

Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні відповідно до **положення Про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті від 21 серпня 2019 р. № 812** (далі – Положення).

Основними завданнями ДЕСС є:

- реалізація державної політики у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні;

- внесення на розгляд Кабінету Міністрів України пропозицій щодо формування державної політики у сфері міжнародних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і національних меншин в Україні;
- впровадження євроінтеграційної політики у сфері свободи совісті, релігії та забезпечення прав національних меншин (спільнот) та корінних народів України.

Реалізація державної політики у сфері релігії

Державна політика у сфері релігії в Україні ґрунтується на конституційних засадах, зокрема положеннях **статті 35 Конституції України**, яка гарантує кожному право на свободу світогляду і віросповідання, включаючи свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати жодної, а також здійснювати релігійну діяльність індивідуально чи колективно. Водночас відповідно до **статті 15 Конституції України**, суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності, що виключає встановлення обов'язкової релігії.

Нормативну основу державної політики становить **Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації»**, який визначає правовий статус релігійних організацій, порядок їх реєстрації, діяльності та взаємодії з державою.

Формує та реалізує державну політику Державна служба України з етнополітики та свободи совісті відповідно до Положення, затвердженого **постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 812**. Згідно з пунктом першим Положення, ДЕСС є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері свободи совісті та релігії. Відповідно до пункту три Положення до основних завдань ДЕСС належить реалізація державної політики у сфері релігії, внесення пропозицій щодо її формування, а також забезпечення дотримання законодавства у цій сфері.

В умовах збройної агресії Російської Федерації державна політика у сфері релігії набула безпекового виміру. Важливим нормативним актом у цьому контексті став розроблений ДЕСС **Закон України № 3894-IX від 20 серпня 2024 року «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій»**, який передбачає заборону діяльності релігійних організацій, афілійованих із центрами впливу в державі-агресорі, а також встановлює механізми виявлення та припинення такої діяльності.

На виконання Закону Кабінетом Міністрів України було прийнято ДЕСС розроблено низку підзаконних актів, зокрема:

постанова КМУ від 31.01.2025 № 107 «Про затвердження Порядку надання індивідуального погодження на відносини... з іноземною релігійною організацією»;

постанова КМУ від 09.05.2025 № 541 «Про затвердження Порядку розгляду питання щодо підтвердження фактів використання релігійної організації для пропаганди ідеології “русского міра”»;

постанова КМУ від 09.05.2025 № 543 «Про затвердження Порядку проведення дослідження щодо питання наявності ознак афілійованості релігійної організації з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в Україні заборонена».

Ці акти конкретизують процедури реалізації державної політики у сфері захисту національної безпеки та забезпечують правову визначеність механізмів контролю за діяльністю релігійних організацій.

Окремим напрямом державної політики реалізованою ДЕСС є розвиток інституту військового капеланства. Його правове регулювання здійснюється, зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2022 р. № 859 «Про затвердження Положення про порядок видачі мандата на право здійснення військової капеланської діяльності». Важливі зміни до цього акта внесено постановою КМУ від 4 червня 2024 р. № 643, якою доповнено підстави для відмови у видачі мандата, зокрема у разі належності кандидата до релігійної організації, пов'язаної з державою-агресором.

Таким чином, державна політика у сфері релігії поєднує гарантування свободи віросповідання з реалізацією заходів правового та організаційного характеру, спрямованих на захист конституційного ладу, національної безпеки та суспільної стабільності які реалізує ДЕСС при виконанні своїх фікцій.

Реалізація державної політики у сфері забезпечення прав національних меншин (спільнот) та прав корінних народів України

Відповідно до статті 11 Конституції України, держава сприяє консолідації та розвитку української нації, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України. Крім того, статтею 24 Конституції закріплено принцип рівності громадян перед законом та заборону дискримінації за ознаками етнічного походження.

Ключовим нормативно-правовим актом у сфері є Закон України «Про національні меншини (спільноти) України», який визначає правовий статус осіб, що належать до національних меншин, гарантії їх прав та механізми їх реалізації. Подальший розвиток законодавства здійснюється через внесення

змін, спрямованих на імplementацію рекомендацій Ради Європи та гармонізацію з правом Європейського Союзу.

Реалізація державної політики у сфері етнополітики покладена на ДЕСС відповідно до пункту 3 Положення в якому визначено, що ДЕСС реалізує державну політику у сфері міжнаціональних відносин, захисту прав національних меншин та корінних народів, а також внесення пропозицій щодо її формування.

Важливим напрямом роботи ДЕСС є адаптація національного законодавства до європейських стандартів. У цьому контексті Україна виконує зобов'язання за міжнародними договорами, зокрема Рамковою конвенцією Ради Європи про захист національних меншин та Європейською хартією регіональних мов або мов меншин. Підготовка періодичних доповідей (зокрема Шостої доповіді щодо виконання Рамкової конвенції) є важливим елементом контролю за дотриманням прав людини.

Суттєвим елементом державної політики є розробка та реалізація стратегічних документів, зокрема **Стратегії сприяння реалізації прав ромської національної меншини, а також планів заходів щодо її виконання** на відповідні періоди.

Значна увага приділяється участі представників національних меншин у формуванні державної політики. Це реалізується через діяльність консультативно-дорадчих органів ДЕСС, зокрема рад громадських об'єднань національних меншин, а також залучення їх до розробки нормативно-правових актів (зокрема щодо мовної політики, визначення територій традиційного проживання, розвитку мов тощо).

В умовах воєнного стану етнополітика набула додаткового значення як інструмент зміцнення національної єдності та протидії деструктивним інформаційним впливам. ДЕСС вживає заходів щодо запобігання міжетнічним конфліктам, протидії мові ворожнечі, а також підтримки внутрішньо переміщених осіб, які належать до національних меншин.

Фінансування діяльності ДЕСС здійснюється за рахунок коштів загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 0413010 «Керівництво та управління у сфері етнополітики та свободи совісті».

Правове значення такого фінансування полягає у забезпеченні виконання державою своїх конституційних обов'язків. Бюджетне фінансування виступає матеріальною основою реалізації цих гарантій, оскільки без належного ресурсного забезпечення відповідні права і свободи мають декларативний характер.

Здійснення видатків за КПКВК 0413010 спрямоване на забезпечення функціонування інституційного механізму формування та реалізації державної політики у відповідній сфері. Це включає аналітичну, нормотворчу,

координаційну та міжнародну діяльність, яку здійснює ДЕСС відповідно до Положення. Фінансування дозволяє забезпечити розробку нормативно-правових актів, проведення експертиз, моніторинг стану дотримання прав національних меншин і релігійних організацій, а також взаємодію з інститутами громадянського суспільства.

Особливої ваги бюджетне забезпечення діяльності ДЕСС набуває в умовах воєнного стану та збройної агресії, коли етнополітична та релігійна сфери стають об'єктами гібридного впливу. У таких умовах фінансування спрямовується не лише на реалізацію гуманітарної політики, але й на забезпечення національної безпеки, зокрема через протидію інструменталізації релігійного чинника, запобігання міжетнічним конфліктам та зміцнення суспільної консолідації.

За 2023-2024 роки Сфера відповідальності ДЕСС суттєво розширилась. ДЕСС не просто, реалізує але й формує державну політику у сфері релігії, захисту національних меншин (спільнот) та корінних народів України. Відповідно до Закону України № 3894—IX «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій», на ДЕСС покладено як на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, здійснення нових повноважень:

- 1) проводити дослідження наявності встановлених ознак афілійованості;
- 2) виносити приписи про усунення порушень релігійною організацією;
- 3) приймати рішення про визнання релігійної організації афілійованою з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в Україні заборонена;
- 4) вести перелік релігійних організацій в Україні, афілійованих з іноземною релігійною організацією;
- 5) подавати адміністративні позови про припинення релігійних організацій;
- 6) подавати судові позови про ліквідацію юридичних осіб, власником, учасником яких є іноземна релігійна організація, діяльність якої в Україні заборонена;
- 7) надсилати повідомлення про визнання релігійної організації афілійованою з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в Україні заборонена, до Фонду державного майна, органів місцевого самоврядування, інших юридичних і фізичних осіб для дострокового припинення прав користування майном;
- 8) погоджувати відносини та/або зв'язки, та/або комунікації релігійних організацій, у тому числі релігійних громад, інших юридичних осіб приватного права з іноземною релігійною організацією, діяльність якої в

Україні заборонена; 9) розглядати питання щодо підтвердження фактів використання релігійної організації для пропаганди ідеології «русского міра».

У звітній період викликом стала юридична боротьба у судах яку ведуть проти нашої держави структури Московського Патріархату в Україні, яка вимагає дуже значних зусиль з боку ДЕСС.

На орган покладено виконання нових важливих євроінтеграційних завдань у межах переговорного розділу 23 «Верховенство права» («Судова влада та основоположні права»), а саме: за підрозділами 3.3 «Свобода думки, совісті та релігії», 3.4 «Заходи боротьби з расизмом і ксенофобією, мовою ненависті та злочинами на ґрунті ненависті», 3.10 «Недискримінація — расова або етнічна дискримінація, включаючи ромів» і 3.14 «Права осіб, що належать до національних меншин».

Ці виклики зумовили збільшення граничної чисельності ДЕСС у звітному періоді з 41 штатної одиниці до 64 штатної одиниці. Відповідно до поставлених задач перед органом діяльність ДЕСС вимагає максимальної мобілізації наявних ресурсів і завдань з метою виконання поставлених задач.

Відтак бюджетна програма забезпечує виконання Україною міжнародно-правових зобов'язань у сфері захисту прав людини, зокрема у межах співпраці з інституціями Ради Європи, ОБСЄ та Європейського Союзу.

Фінансування відповідних заходів дозволяє здійснювати підготовку національних доповідей, участь у міжнародних моніторингових механізмах, а також імплементацію рекомендацій міжнародних організацій.

З фінансово-правової точки зору, видатки за КПКВК 0413010 є інструментом реалізації державної політики через механізм програмно-цільового бюджетування, що передбачає спрямування коштів на досягнення конкретних результатів у сфері етнополітики та свободи совісті. Це забезпечує підвищення ефективності використання бюджетних ресурсів, прозорість та підзвітність діяльності відповідного центрального органу виконавчої влади.

1.3. Обсяг та складові витрат державного бюджету у відповідній сфері

ДЕСС за бюджетною програмою КПКВК 0413010 передбачені бюджетні призначення для забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на ДЕСС, а саме на досягнення цілі державної політики із забезпечення міжнаціональної єдності, гарантування та дотримання прав національних меншин і корінних народів на розвиток їх національної ідентичності, збереження етнічного та релігійного розмаїття в Україні.

Аналіз ефективності реалізації державної політики у сфері міжнаціональних відносин, релігії та захисту прав корінних народів і

національних меншин України в межах бюджетної програми КПКВК 0413010 за період 2023–2024 років наведено в таблиці 1.

Табл.1
Тис. грн

Напрями використання бюджетних коштів	Затверджено на 2023 р.	Касові видатки	Затверджено на 2024 р.	Касові видатки
Забезпечення виконання функцій і завдань, покладених на Державну службу України з етнополітики та свободи совісті	15738,9	15598,4	28836,6	28217,7

В загальній сумі витрат за 2023 рік видатки на оплату праці складають 10916,9 тис. грн (70 % загального обсягу витрат), нарахування на фонд оплати праці - 2424,3 тис. грн (15,6% загального обсягу витрат), оплата предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 233,7 тис. грн (1,5 % загального обсягу витрат), оплата послуг (крім комунальних) – 1782,0 тис. грн (11,4% загального обсягу витрат), витрати на відрядження – 43,0 тис. грн (0,3 % загального обсягу витрат), оплата комунальних послуг – 197,6 тис. грн (1,3% загального обсягу витрат).

У 2024 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2024 № 1319 «Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85» збільшено граничну чисельність ДЕСС до 64 працівника. У зв'язку з цим затверджені видатки на 2024 рік порівняно з 2023 роком збільшено.

В загальній сумі витрат за 2024 рік видатки на оплату праці складають 21610,0 тис. грн (76,6 % загального обсягу витрат), нарахування на фонд оплати праці – 4362,2 тис. грн (15,5% загального обсягу витрат), оплата предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 43,5 тис. грн (0,2 % загального обсягу витрат), оплата послуг (крім комунальних) – 1604,4 тис. грн (5,7% загального обсягу витрат), витрати на відрядження – 129,1 тис. грн (0,5% загального обсягу витрат), оплата комунальних послуг – 443,9 тис. грн (1,6 % загального обсягу витрат).

1.4. Рівень забезпечення потреб та задоволення інтересів жінок і чоловіків та/або їх груп.

Гендерна політика Державної служби України з етнополітики та свободи совісті базується на комплексному законодавчому та стратегічному підґрунті, яке передбачає забезпечення гендерної рівності та врахування потреб та

інтересів різних груп населення на всіх рівнях. **Конституція України** (стаття 24) закріплює рівність прав жінок і чоловіків, гарантує їм рівні можливості у здобутті освіти та професійній підготовці. Розширення цих норм здійснюється через **Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»** (2005), який формує чіткі правові механізми реалізації гендерної рівності при формуванні трудових відносин. Гендерна політика на робочому місці передбачає створення умов, за яких жінки і чоловіки мають рівний доступ до працевлаштування, просування по службі, професійного розвитку та участі у прийнятті рішень

Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 09.10.2020 № 930 встановлює інституційні механізми для інтеграції гендерного підходу у політику, контроль за рівними можливостями.

Діяльність Державної служби України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) здійснюється з урахуванням положень **Національної стратегії забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків до 2030 року** (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р), яка визначає системні підходи до формування та реалізації державної гендерної політики. Стратегія передбачає інтеграцію гендерного підходу в усі сфери державного управління, що є релевантним для функціонування ДЕСС як центрального органу виконавчої влади.

У контексті діяльності Державної служби України з етнополітики та свободи совісті особливого значення набуває інформаційна безбар'єрність, зокрема для представників національних меншин (спільнот) і корінних народів України. Забезпечення рівного доступу до інформації для цих груп є важливою передумовою реалізації їхніх прав у сфері освіти, культури, участі в суспільному житті та взаємодії з органами державної влади.

ДЕСС у межах своїх повноважень сприяє формуванню безбар'єрного інформаційного середовища шляхом:

підтримки доступності інформації про державну політику у сфері етнополітики та свободи совісті;

врахування мовних потреб національних меншин під час комунікації та підготовки інформаційних матеріалів;

сприяння поширенню інформації у формах, доступних для різних цільових груп, у тому числі з урахуванням цифрової доступності;

участі у формуванні політик, спрямованих на недопущення дискримінації та забезпечення рівного доступу до публічних послуг.

В умовах цифровізації та воєнного стану питання інформаційної безбар'єрності набуває додаткової актуальності, оскільки обмежений доступ

до інформації може посилювати соціальну вразливість окремих груп населення, зокрема жінок і чоловіків із числа національних меншин, внутрішньо переміщених осіб та мешканців сільських територій.

Національна стратегія подолання гендерного розриву в оплаті праці до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.09.2023 № 815-р) спрямована на забезпечення рівності в частині оплати праці жінок і чоловіків у сфері державного управління, створюючи умови для справедливого оцінювання професійної діяльності та усунення економічних нерівностей.

У межах реалізації Стратегії ДЕСС забезпечує впровадження гендерного підходу у внутрішню діяльність, зокрема у кадрову політику, організацію праці та процеси прийняття управлінських рішень. Це проявляється у дотриманні принципів рівного доступу жінок і чоловіків до державної служби, недискримінації при доборі персоналу, створенні рівних умов для професійного розвитку та кар'єрного зростання.

Важливим напрямом, визначеним Стратегією, є забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у процесах прийняття рішень. У цьому контексті ДЕСС забезпечує рівні можливості для представництва працівників різної статі на всіх рівнях управління, а також здійснює моніторинг кадрових показників для виявлення можливих дисбалансів.

Стратегія також акцентує увагу на формуванні організаційної культури, заснованої на принципах гендерної рівності та недискримінації. У ДЕСС підтримується робоче середовище, що базується на взаємоповазі, толерантності та недопущенні будь-яких форм дискримінації. Це підтверджується результатами внутрішнього опитування працівників, відповідно до яких переважна більшість не відзначає проявів гендерної дискримінації, а понад 80% позитивно оцінюють психологічний клімат у колективі.

Окремим напрямом Стратегії є підвищення рівня професійної компетентності державних службовців у питаннях забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків. У цьому контексті ДЕСС визначила потребу у системному навчанні працівників та інтеграції гендерної складової до індивідуальних програм професійного розвитку. Реалізація цього напряму сприятиме підвищенню спроможності працівників враховувати гендерні аспекти у своїй діяльності.

Відповідно до положень Стратегії щодо необхідності прийняття управлінських рішень на основі даних, у ДЕСС запроваджено практику проведення внутрішніх опитувань та гендерного аудиту. Зокрема, проведено опитування, яке охопило 83% працівників, а також гендерний аудит із

залученням 76% персоналу. Отримані результати використовуються для оцінки стану забезпечення рівних прав та можливостей, а також для визначення потреб працівників.

Разом з тим, результати досліджень засвідчили наявність окремих викликів, що корелюють із загальнонаціональними тенденціями, визначеними у Стратегії. Зокрема, 46% працівників висловили незадоволеність або труднощі з оцінкою умов праці, що свідчить про необхідність подальшого вдосконалення матеріально-технічного забезпечення. Крім того, суттєвий вплив на рівень задоволеності умовами служби мають безпекові фактори, пов'язані з воєнним станом.

Стратегія також підкреслює важливість створення безпечного та інклюзивного середовища. У цьому контексті ДЕСС впроваджує гнучкі форми організації праці, зокрема дистанційну роботу, що дозволяє враховувати потреби різних груп працівників, включаючи осіб із сімейними обов'язками або тих, хто перебуває в умовах підвищеного ризику.

Таким чином, діяльність ДЕСС загалом відповідає ключовим напрямкам Національної стратегії забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків до 2030 року. Водночас подальша реалізація її положень потребує посилення аналітичної складової, розвитку системи навчання, а також покращення умов праці з урахуванням гендерних аспектів. Це дозволить підвищити рівень задоволення потреб різних груп жінок і чоловіків та забезпечити більш ефективну реалізацію державної гендерної політики в діяльності ДЕСС.

Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 №722/2019) є рамкою, що визначає конкретні завдання та індикатори для формування й оцінки політики, у тому числі у сфері діяльності ДЕСС.

У 2024 році (розпорядження Кабінету Міністрів України від 29.11.2024 № 1190 «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні») було здійснено перегляд та уточнення цих завдань і показників у національному контексті, переважно з огляду на нові реалії війни, миробудування, інфраструктурного відновлення та євроінтеграції. Індикатори, закріплені у цілях 5 «Гендерна рівність», охоплюють дані, дезаггеговані за статтю, віком, рівнем освіти, місцем проживання тощо, та спрямовані на забезпечення наскрізного впровадження принципів гендерної рівності в роботі.

У цьому контексті **бюджетна програма 0413010 «Керівництво та управління у сфері етнополітики та свободи совісті»** інтегрує гендерно орієнтований підхід у завданні програми щодо забезпечення рівних

можливостей участі жінок та чоловіків на вищих рівнях прийняття рішень у політичній та суспільній сферах. Гендерна складова закріплена у показниках ефективності через моніторинг частки жінок на державній службі, включно з деталізацією за категоріями посад (категорія Б та категорія В). Такий підхід дозволяє оцінювати реальний рівень представництва жінок у керівних ланках, виявляти потенційні бар'єри для їхнього кар'єрного розвитку та сприяти впровадженню заходів для досягнення більшої гендерної збалансованості у сфері управління якістю освіти.

Проведений гендерний аудит Служби підтвердив, що задекларовані у програмі підходи щодо забезпечення рівних можливостей, знаходять відображення у внутрішній діяльності інституції: кадрова політика спрямована на рівний доступ жінок і чоловіків до кар'єрного розвитку та навчання, відсутні дискримінаційні практики. Водночас аудит виявив потребу у вдосконаленні організаційної культури, зокрема щодо використання фемінітивів, розширення етичних норм і забезпечення архітектурної доступності для осіб з інвалідністю та маломобільних груп.

Розділ II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками.

Головними стратегічними документами, в яких визначені цілі і завдання державної політики в цій сфері є:

Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987-XII “Про свободу совісті та релігійні організації”;

Закон України від 14.12.2010 № 2778-VI “Про культуру”;

постанова Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2014 р. № 85 “Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів”;

постанова Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 503 “Про утворення Державної служби України з етнополітики та свободи совісті”;

постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 812 “Про затвердження Положення про Державну службу України з етнополітики та свободи совісті та внесення змін до Положення про Міністерство культури України” зі змінами;

постанова Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 р. № 1355 «Деякі питання діяльності Державної служби з етнополітики та свободи совісті».

За бюджетною програмою КПКВК 0413010 ДЕСС надаються публічні (адміністративні) послуги:

- Офіційне погодження можливості здійснення проповідницької чи іншої канонічної діяльності, виконання релігійних обрядів священнослужителями, релігійними проповідниками, наставниками, іншими представниками зарубіжних релігійних організацій, які є іноземними громадянами;
- Реєстрація статуту (положення) релігійної організації та статуту (положення) у новій редакції;
- Державна реєстрація створення релігійної організації як юридичної особи;
- Державна реєстрація включення відомостей про юридичну особу - релігійну організацію, статут якої зареєстровано до 1 січня 2013 року, відомості про яку не містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;
- Державна реєстрація змін до відомостей про юридичну особу - релігійну організацію, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, у тому числі змін до установчих документів;
- Видача документів, що містяться в реєстраційній справі юридичної особи-релігійної організації;
- Державна реєстрація рішення про припинення юридичної особи - релігійної організації;
- Державна реєстрація припинення юридичної особи - релігійної організації в результаті її реорганізації;
- Державна реєстрація припинення юридичної особи-релігійної організації в результаті її ліквідації;
- Державна реєстрація рішення про відміну рішення про припинення юридичної особи - релігійної організації;
- Державна реєстрація зміни складу комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) релігійної організації;
- Видача витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- Виправлення помилок, допущених у відомостях Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Наказом ДЕСС від 13.02.2023 № Н-14/10.1 були затверджені технологічні та інформаційні картки адміністративних послуг, що надаються ДЕСС.

Протягом 2023 року ДЕСС було розглянуто 126 пакетів документів для реєстрації статутів (статутів у новій редакції) від 67 релігійних організацій, зареєстровано 31 статут (статут у новій редакції) релігійних організацій, надіслано 95 рекомендацій для усунення виявлених недоліків. Всі документи для реєстрації статутів (статутів у новій редакції) релігійних організацій розглядаються з дотриманням термінів, встановлених частиною

дев'ятнадцятою статті 14 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації».

Також забезпечено розгляд всіх заяв релігійних організацій на проведення реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, всього за звітний період проведено 99 реєстраційних дій. Всі реєстраційні дії проведено з дотриманням строку, встановленого пунктом 1 частини першої статті 26 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

ДЕСС видано 442 офіційних погодження можливості проведення проповідницької та іншої канонічної діяльності іноземними громадянами в Україні.

Публічні (адміністративні) послуги, суб'єктом надання яких є ДЕСС, не належать до переліків публічних (електронних публічних) послуг, затверджених відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 2023 р. № 111 «Деякі питання реалізації Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг»» (далі — Постанова). Проте на виконання пункту 3 Постанови, згідно з яким ЦОВВ зобов'язані забезпечити можливість подання документів в електронній формі для отримання послуг, які не включені до переліку публічних послуг, що надаються на підставі заяви (звернення, запиту), поданої виключно в паперовій формі, затвердженого цією Постановою, та отримання в електронній формі результатів надання публічних послуг, які не включені до переліку публічних послуг, результати надання яких оформлюються виключно в паперовій формі, затвердженого цією Постановою, Управлінням адміністративних послуг ДЕСС запроваджено надання публічної (адміністративної) послуги погодження можливості проведення проповідницької та іншої канонічної діяльності іноземними громадянами в Україні на підставі електронних звернень релігійних організацій.

З метою здійснення моніторингу якості надання публічних (адміністративних) послуг Управлінням адміністративних послуг ДЕСС розроблена Анкета опитування заявників щодо якості надання адміністративних послуг ДЕСС, роздрукована в достатній кількості та знаходиться у вільному доступі в офісі ДЕСС по вул. Лаврській, 9, корп.20, де здійснюється особистий прийом документів на отримання адміністративних послуг. Крім того, на сайті ДЕСС у розділі «Релігія» розміщена онлайн анкета «Опитування щодо якості надання адміністративних послуг ДЕСС».

У 2023 році ДЕСС продовжила спрямовувати до Державної прикордонної служби України клопотання релігійних організацій України щодо

короткострокових закордонних поїздок священнослужителів. Протягом року до ДПСУ було направлено 4604 листів щодо можливості надання дозволу на короткотермінові закордонні поїздки представників релігійних організацій з метою духовної опіки біженців з України, залучення гуманітарної допомоги, інформування закордонної громадськості щодо наслідків російської збройної агресії та адвокації України на міжнародних форумах.

Упродовж 2024 року ДЕСС розглянуто 209 пакетів документів для реєстрації статутів (статутів у новій редакції), що засвідчує сталу динаміку їх зростання порівняно з 2022 та 2023 роками.

Зареєстровано 59 статутів (статутів у новій редакції) релігійних організацій, надіслано 150 рекомендацій для усунення виявлених недоліків.

Документи для реєстрації статутів (статутів у новій редакції) релігійних організацій розглядаються з дотриманням термінів, встановлених частиною дев'ятнадцятою статті 14 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації».

Також забезпечено розгляд 100% заяв релігійних організацій на проведення реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Всього за звітний період проведено 168 реєстраційних дій (додаток 6). Всі реєстраційні дії проведено з дотриманням строку, встановленого пунктом 1 частини першої статті 26 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань».

ДЕСС видано 468 офіційних погоджень можливості проведення проповідницької та іншої канонічної діяльності іноземними громадянами в Україні.

З метою зниження кількості відмов релігійним організаціям у реєстрації статутів (статутів у новій редакції) та проведенні реєстраційних дій в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань ДЕСС запроваджено можливість попереднього розгляду відповідних документів в електронній формі.

Після набрання чинності 23 вересня 2024 року змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», внесених Законом України «Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій», ДЕСС розпочала прийом на зберігання реєстраційних справ релігійних організацій від обласних, Київської міської державних (військових) адміністрацій, органів місцевого самоврядування. До кінця 2024 року прийнято на облік 83 такі справи.

У 2024 році ДЕСС продовжувала спрямовувати до Державної прикордонної служби України клопотання релігійних організацій України щодо короткострокових закордонних поїздок священнослужителів зі службовими цілями. Протягом року до ДПСУ було направлено 4152 листа щодо можливості надання дозволу на короткотермінові закордонні поїздки представників релігійних організацій з метою духовної опіки біженців з України, залучення гуманітарної допомоги, інформування закордонної громадськості щодо наслідків російської збройної агресії та адвокації України на міжнародних форумах.

Розділ III. Варіанти досягнення цілі огляду витрат

1. Опис варіанта 1

1.1. Оптимізація процесів планування та виконання бюджетної програми

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

- Аналіз фактичних показників виконання.
- Виявлення неефективних витрат.
- Оновлення планових показників.
- Посилення контролю.
- Вдосконалення моніторингу.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Підвищення якості послуг
Надавачі публічних послуг	Зменшення навантаження
Гендерна рівність	Не впливає
Інфраструктура надання послуг	оптимізація ресурсів
Екологія	Вплив відсутній
Інше	Прозорість процесів

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Впровадження цього варіанту не потребуватиме виділення додаткових коштів з загального фонду державного бюджету.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Затримки у зборі інформації	Запровадження чітких дедлайнів та системи моніторингу
Недостатність аналітичних даних	Впорядкування та цифровізація джерел даних

1.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Проведення аналізу виконання програми	Фінансовий сектор	Постійно	Виявлення неефективних витрат
Посилення контролю за дотриманням строків	Відповідальні виконавці	Постійно	Зменшення кількості порушень

2. Опис варіанта 2

2.1. Залучення та використання міжнародної технічної допомоги (МТД)

2.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

- Аналіз можливостей залучення міжнародної технічної допомоги відповідно до цілей бюджетної програми.
- Визначення заходів, які можуть бути реалізовані за рахунок ресурсів МТД (експертна підтримка, навчання, консультації, цифрові рішення).
- Налагодження взаємодії з донорами та виконавцями проєктів МТД.
- Забезпечення координації заходів МТД з поточними процесами виконання бюджетної програми.

2.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Підвищення якості та доступності публічних послуг.
Надавачі публічних послуг	Підвищення професійної спроможності та рівня компетентності персоналу
Гендерна рівність	Не впливає
Інфраструктура надання послуг	Можливість модернізації та впровадження сучасних управлінських інструментів
Екологія	Вплив відсутній
Інше	Прозорість процесів

2.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Реалізація варіанта передбачає використання ресурсів міжнародної технічної допомоги та не потребує додаткових видатків з державного бюджету або потребує їх у мінімальних обсягах. Залучення МТД дозволяє підвищити ефективність виконання бюджетної програми без збільшення бюджетного навантаження.

2.5. Ризики реалізації варіанта

Ризик	Шляхи запобігання/мінімізації ризику
Обмежена кількість донорів з доступних програм МТД	Постійний моніторинг донорських програм
Невідповідність умов МТД потребам програми	Попереднє узгодження технічних завдань
Затримки в реалізації проєктів МТД	Чітке планування та координація з донорами

2.6. Заходи, відповідальні виконавці та строки їх реалізації

Назва заходу	Відповідальний виконавець	Строк реалізації	Індикатор виконання
Аналіз можливостей залучення МТД	Відповідальний підрозділ	Постійно	Перелік потенційних проєктів
Підготовка та подання заявок	Відповідальні виконавці	Протягом року	Подані/схвалені заявки

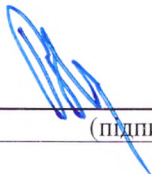
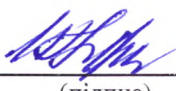
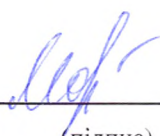
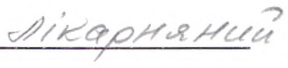
IV. Порівняння варіантів

Критерії порівняння	Варіант 1	Варіант 2
Вплив на витрати та надходження бюджету	Не потребує додаткових бюджетних витрат, можливе скорочення неефективних видатків	Не потребує або потребує мінімальних бюджетних витрат, основні ресурси – кошти донорів
Сильні сторони	Швидке впровадження, простота реалізації, повний контроль з боку розпорядника	Доступ до експертної підтримки, кращі міжнародних практик, підвищення спроможності
Слабкі сторони	Обмежений ефект за відсутності зовнішніх ресурсів	Довготривала процедура узгодження проєктів з Кабінетом Міністрів України
Ризики	Опір змінам, людський фактор	Затримки погоджень

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду

Опрацювавши вищевикладені матеріали, Робоча група прийшла до висновку, що Варіант 1 є базовим та найбільш оперативним для досягнення цілей огляду без додаткового фінансового навантаження. Варіант 2 доцільно застосовувати як доповнення до Варіанта 1 з метою посилення інституційної спроможності, впровадження кращих практик та підвищення ефективності управління.

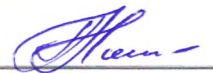
Розділ V. Окремі позиції членів робочої групи

<p>Голова робочої групи Директор Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України ШАМРАЙ Віталій Борисович</p>	 _____ (підпис)
<p>Заступник Голови робочої групи Перший заступник директора Господарсько-фінансового департаменту, начальник Управління бухгалтерського обліку, фінансів та звітності — головний бухгалтер КРЕЩЕНКО Ірина Володимирівна</p>	 _____ (підпис)
<p>Секретар робочої групи Головний спеціаліст сектору взаємодії з капеланською службою та силами оборони України Державної служби України з етнополітики та свободи совісті МОРОЗОВА Лідія Володимирівна</p>	 _____ (підпис)
<p>Члени робочої групи Головний спеціаліст відділу планування і фінансування Управління бухгалтерського обліку, фінансів та звітності Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України АФНАСЬЄВА Наталія Олександрівна</p>	 _____ (підпис)

Заступник начальника Управління бухгалтерського обліку, фінансів та звітності, завідувача відділом планування і фінансування Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України

НАЙЧЕНКО

Людмила Анатоліївна

(підпис)

Заступник начальника Управління бухгалтерського обліку, фінансів та звітності, заступник головного бухгалтера Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України

ФЕЛОНЕНКО

Сергій Іванович

(підпис)

Заступник директора Департаменту видатків бюджету органів влади - начальник відділу державних органів Міністерства фінансів України

РОМАНЧУК

Володимир Сергійович

(підпис)

Завідувач сектору бухгалтерського обліку та фінансового забезпечення — головний бухгалтер Державної служби України з етнополітики та свободи совісті

ВЕРБА

Лариса Анатоліївна

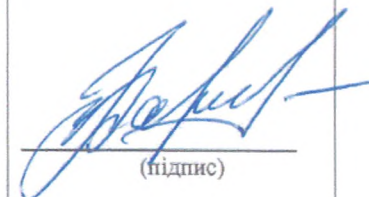

(підпис)

Голова громадської організації «Кримськотатарський ресурсний центр». Голова Громадської ради ДЕСС (за згодою)

БАРІЄВ

Ескендер Енверович

(підпис)

Заступник Голови Федерації грецьких товариств України з міжнародної співпраці, Голова ГО «Грецьке товариство «ЕНОТТА» (за згодою)

ПЛЕЧАК

Ніна Володимирівна

(Погоджено через ЗУМ 27.03.2026 р.)

(підпис)

Голова Громадської спілки «Чеська національна рада України» (за згодою)

ЧИЖЕВСЬКА

Людмила Віталіївна

(Погоджено через ЗУМ 27.03.2026 р.)

(підпис)